

Mateiu Caragiale's 'Remember': een romantische Roemeen over een enigmatische Franssprekende Engelsman in Berlijn

Posted on [31 juli 2020](#) by [Michel De Dobbeleer](#)

Vorig jaar verscheen *Schelmen van het Oude Hof* (Craii de Curtea-Veche, 1929), het allereerste naar het Nederlands vertaalde werk van de Roemeen Mateiu Ion Caragiale (spreek uit als 'karadzjále'; 1885-1936). Heel terecht kregen die *Schelmen*, over een ik-verteller en zijn drie nachtvrienden in het chaotische en decadente Boekarest aan de vooravond van WO I, al wat (positieve) aandacht. Daarbij wordt dan stevast de vertaling door Jan Willem Bos geprezen. Ik studeerde nooit Roemeens en kan geen vergelijkend oordeel vellen, maar hoe dan ook valt de grote zorg op die Bos aan zijn doorgaans lange zinnen heeft besteed. Twee van de bevriende schelmen van de ik-figuur zijn aristocraten van het intrigerend enigmatische soort. En de barokke taal past helemaal bij de (soms vampierachtige) sfeer van adeldom waartoe de verteller zich zo aangetrokken voelt, maar waarin hij duidelijk niet helemaal thuishoort. Dat laatste is in verband gebracht met het leven van Caragiale zelf: een bastaardzoon die huwde met een 25 jaar oudere dame om zich tot de adelstand te kunnen opwerken.

Mateiu I. Caragiale, *Schelmen van het Oude Hof*, Amsterdam: Pegasus, 2019, met een prima voorwoord van vertaler Jan Willem Bos

Maar laat ik het hebben over ‘Remember’ (1922), Caragiale’s novelle waarvan Bos’ vertaling dit boekwerk(je) als toemaatje afsluit. Over goed twintig pagina’s leren we in een gelijksoortige stijl een ik-figuur annex dageraadhater kennen. Die vertelt ons met nostalgische pijn in het hart over hoe hij tijdens een herstelperiode, zeven jaar eerder, in Berlijn in contact kwam met een even mysterieus als adellijk-verheven Engelsman met een Normandische naam. Waaraan hij het verdiende, weet hij zelf niet goed, maar de verteller is misschien wel de enige die door dat bovenmenselijk verfijnde individu (met wie hij Frans spreekt) tot op zekere hoogte in vertrouwen wordt genomen. En dat zorgt voor complicaties wanneer die Engelse kameleon op een nacht verdwijnt. Ook in de minder koortsachtige epiloog – in het Boekarest van 1914 – blijkt nog de impact van die androgyne sfinx op de ik-figuur.

Een Roemeense novelle (1922) met een Engelse titel

Kortom, wie houdt van onversneden romantiek, Poe of Wilde, en zich niet laat afschrikken door fraaie zinnen als “Een heidense en vrome voorliefde voor oude bomen, droesem van een voorouderlijk bijgeloof, is mij ingeboren” (2019: 168), neme dit portietje Roemeense wereldliteratuur tot zich.